

Reble

Butlletí informatiu, divulgatiu i d'opinió de
l'Associació Cultural L'Espona

Núm. 82   desembre 14- gener 15

Edita: Associació Cultural L'Espona
Adreça: C/ Escoles, 5   43370
La Palma d'Ebre
e-mail:
espona@associaciolespona.cat
web: www.associaciolespona.cat

**L'Espona un desitja
Bones Festes!**

Editorial

La independència és un objectiu a assolir, no una ideologia. La independència significa tenir un estat propi, però aquest estat s'ha de farcir amb un determinat model socioeconòmic, i aquí és on entra en joc la ideologia. La manera de distribuir la riquesa, les polítiques educativa i sanitària o la lluita contra la pobresa i la corrupció són qüestions del terreny de la ideologia. Històricament, els estats s'han format afegint-hi una gran càrrega ideològica. França o els Estats Units, per posar dos exemples, representen uns valors socials amb els quals s'identifiquen la immensa majoria dels seus ciutadans, i que van més enllà de l'element territorial. Per tot això, perquè el procés que estem vivint arribi a bon port, les qüestions nacional i social han d'anar plegades. Si Catalunya assoleix finalment la independència, el nou estat i els valors que representi haurien de ser indestruïbles. Sens dubte, aquests valors s'haurien de forjar a partir de les aportacions de cadascuna de les forces polítiques. Aquest hauria de ser el centre del debat i no el nombre de llistes independentistes que s'han de presentar a les properes eleccions al Parlament de Catalunya. Si no és així, correm el risc de deixar a les generacions futures un país feble, poc cohesionat i socialment injust.

Activitats

-Dia 4 de gener, a l'Església Romànica de la Palma d'Ebre, a la tarda-vespre (hora a determinar), concert del grup coral la Palma d'Ebre, que actuarà conjuntament amb el grup de teatre Lo teló. Es combinarà lectura de poemes amb nades.

-Del 19 de desembre al 6 de gener, El pessebre dels sentits, Vinebre. Un pessebre artístic i monumental de 24 metres, artesanal i fet per la gent del poble. S'hi apreciarà un paisatge d'alta muntanya amb tots els detalls i elements típics del pessebre. Es podrà visitar els dies laborables de 17 a 20h i els caps de setmana i festius d'11 a 14h i de 17 a 20h. Palauet Ca Don Joan.

- 26, 27 i 28 de desembre, XVII pessebre vivent El pessebre dels Estels, Masia de Castelló, de les 18h a les 20.30h. Preu: 7 € per als adults i 4€ per als infants d'entre 4 i 9 anys (per als menors de 4 anys, l'entrada serà gratuïta). Organitza: Associació Masia de Castelló. Més info. a: www.masiacastello.cat i als telèfons 977 824 362 i 616 586 954.

-Del 14 de desembre al 5 de gener, Exposició de diorames de pessebres. Dissabtes i diumenges de 17 a 19h. Sala la Renaixença. Benissanet.

Conèixer la Palma. D'un Itinerari a una Guia

Per la seua ubicació al territori, a cavall de tres comarques i dos províncies, la Palma sol quedar exclosa dels estudis temàtics que es fan sobre cada una d'aquestes demarcacions territorials. Per tant, la nostra història (i també d'altres àrees del coneixement: paisatge, poblament, parla, natura, etc.) si no ens la fem nosaltres no ens la farà ningú. Fem-ne un repàs!

La primera proposta seriosa de compilar tot el coneixement del poble és la *Guia de la Palma* del Rossendo, obra petita però magna, que ha estat el referent durant 30 anys. Altres estudis temàtics d'aquest autor donen continuïtat al desplegament d'aquesta Guia. Un altra obra d'obligada referència és el llibre del Joan del Sampere "La Palma. Documents i Records" organitzada en dos parts, una primera, la noble, de buidatge arxivístic i la segona, la torna, de vivències i records.

Quant a publicacions periòdiques, a diferents números de la Miscel·lània del CERE trobem articles sobre diversos temes de la Palma. Tampoc cal menystindre l'aportació, en forma de fotografies, records, entrevistes amb gent gran, etc., de la revista *Lo Mussol*. De tota manera, la tasca intencionada i sistemàtica més ingent de recuperació, elaboració i difusió del coneixement l'ha dut a terme L'Espona. De totes les produccions d'aquesta Associació em voldria centrar en l'opuscle *La Palma d'Ebre, Itinerari pel nucli urbà*.

Quant al contingut, aquesta publicació suposa una recuperació del coneixement sobre diferents aspectes de la Palma a partir de la integració de la bibliografia existent (ja hem dit que no és molta) i els records (contats o viscuts) que els autors han anat recollint de la gent.

És destacable l'enfocament original, organitzat en 12 estacions, la qual cosa permet una interpretació *in situ* del fets i també, com al pròleg s'indica, afavoreix una finalitat de difusió turística, tant perquè el visitant pugui llegir-la o l'amfitrió explicar-la.

La publicació respon a la perfecció als objectius que perseguia, que era recuperar, per escrit, una activitat de gran interès com va ser l'activitat d'estiu de 2013. Objectiu acomplert!, però també es podia anar més enllà i sobre això volia reflexionar. El format *opuscle* diríem que està bé per reculls d'informació, recuperació puntual de fets i també per transcriure alguna xerrada d'interès local o per la recuperació de treballs acadèmics, tot de format curt. De fet, com s'ha anat fent aquest anys. Però també penso que per un obra cridada a fer una funció de cimbal, com és aquesta, aquest format la desmereix.

Què ha suposat això? En primer lloc que l'edició estigui molt poc acurada, sense cap jerarquització de continguts, amb un únic nivell de lectura, sense índexs temàtics (tot això imprescindible en un llibre on els continguts no es tracten temàticament) i també una no gaire adequada elecció d'elements formals (cos de lletra, longitud de línia, espais entre paràgrafs, etc.). Tot això fa que el que havia de ser una lectura engrescadora es torni, en ocasions, feixuga i que qualsevol consulta d'esdeveniments sigui gairebé impossible.

Altres aspectes que ajudarien serien que fos a color, donar més importància a les imatges i millorar-ne la integració en el text i, per què no, referenciar a la pàgina web de l'Associació per accedir a continguts addicionals. Amb això tindríem la nova Guia de la Palma, actualitzada i actualitzable, referent per a veïns, forasters, estudiosos i turistes, i amb vigència els anys que calgui fins que algú (esperem que no calguin 30 anys) n'agafi el testimoni.

En la mateixa línia, crec que per a propostes d'aquesta entitat, per donar-los el reconeixement que mereixen, tant a l'obra en sí com als autors que l'han escrit, se'ls ha de fer un bateig amb festa grossa i confits. També sóc de l'opinió que la gratuïtat és perversa, especialment si es tracta de coses valuoses, perquè automàticament perden tot el valor (penso el mateix de la gratuïtat de l'ensenyament, la sanitat o la cultura, i que aquí rau una de les causes de la crisi de valors que vivim actualment). En qualsevol cas, no distribuir el llibre de franc és donar-li un valor que es multiplica per les millores que aportarien al seu finançament.

En definitiva, aquesta opinió té com a objecte traslladar, a nivell d'Associació, certa reflexió sobre la funció editorial, quant a la selecció de publicacions, la rigidesa dels terminis, l'autoexigència de publicar en dates concretes o l'autocomplaença per la feina feta.

Malgrat aquests comentaris, cal donar l'enhorabona per aflorar aquest coneixement i per tota la tasca realitzada i encoratjar, no solament a l'Espona, sinó a qualsevol de les entitats del poble, que se sumin a fer aportacions que contribueixin a la reconstrucció de la nostra història, costums, tradicions i coneixement en general.

Josep Lluís Filella. Editor

Si voleu participar-hi *posant Reble* ens podeu fer arribar els vostres articles:

- Posant-vos en contacte amb qualsevol membre de la junta.
- Per correu ordinari o per correu electrònic.

Els articles hauran de ser en català, preferiblement en format digital, mecanografiats a espai senzill, lletra Arial 10 i en programa Word, i hauran de tindre una extensió màxima d'una pàgina.

L'Espona no es fa responsable de les opinions expressades en l'article.